

HØSTMØTET

Riksantikvarens kulturminnekonferanse i Oslo 20. - 21. november

Foto: Arve Kjerseim © Riksantikvaren

Villa Grande var Quislings bolig under krigen. Under bakken er det en egen bunker som nylig har blitt åpnet for publikum. Villa Grande er i dag Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret).

Foto: HL-senteret

Riksantikvaren har gleden av å invitere til Høstmøtet i Oslo 20. – 21. november. Høstmøtet skal være det viktigste møtestedet for kulturminneforvaltningen og våre samarbeidspartnere.

Tema for Høstmøtet er krigens kulturminner

Stortingsmelding nr. 35 (2012-2013), «Framtid med fotfeste» gjør krigens kulturminner til et fremtidig satsningsområde for kulturminneforvaltningen. Omfanget er stort av kulturminner fra okkupasjonsårene, og Riksantikvaren har startet et arbeid for å øke kunnskapen og forståelsen for disse interessante og utfordrende kulturminnene.

Flere steder i landet er regionalforvaltningen allerede kommet langt med registrering og fredning. I årene som kommer må registreringen trappes opp over hele landet. Det er viktig at flere blir oppmerksomme på hvordan krigens kulturminner gir oss kunnskap og opplevelse, og samtidig kan fortelle historier som er vanskelige og smertefulle å minnes.

Høstmøtets første dag, 20. november, vil foregå i plenum i Gamle Logen i Oslo. Her blir det foredrag om tema fra forskning og forvaltning, og det blir middag om kvelden samme sted. Krigens kulturminner skal behandles over en bred front med bidrag inn- og utland. Blant tema er tysk byggeri, arkeologi for andre verdenskrig, fangeleirene i Norge og digitale plattformer for krigsminner.

Andre dag vil foregå i Riksantikvarens lokaler i Dronningens gate 13, med foredrag om tema fra hele kulturminneforvaltningen. Ekskursjonene går til krigens kulturminner i Oslo og Regjeringskvartalet.

Riksantikvaren har reservert et begrenset antall enkeltrom på Thon Hotel Panorama og på Clarion Hotel Royal Christiania. Disse rommene kan bestilles gjennom vårt registrerings skjema når du melder deg på Høstmøtet. Gjестene er selv ansvarlige for betaling direkte til hotellet, og også for eventuelle avbestillinger av hotellrom.

Påmelding til Høstmøtet dag 1 og 2, ekskursjoner, middag og hotell skjer ved å klikke på lenken i epostinvitasjonen.

Kontaktinformasjon: Lise Evjen epost: lev@ra.no, tlf: 98202736 og Geirr Olav Gram epost: gog@ra.no, tlf: 98228714

Program torsdag 20.november

Sted: Gamle Logen

Kl 08.15 - 09.00

Registrering og kaffe

Kl 09.00 - 09.20

Velkommen

riksantikvar Jørn Holme ønsker velkommen

Avdelingsdirektør Hanna Geiran, Riksantikvaren introduserer prosjektet Krigens kulturminner

Kl 09.20 - 11.45

Hva er krigen og krigsminner? Fortellinger, bygninger og landskap

Okkupasjonshistorie og fortelling. *May-Brith Ohman Nielsen, Professor Universitetet i Agder*

Tysk byggeri i Norge. *Janne Wilberg, Byantikvaren i Oslo*

Kl 10.45 - 11.00

Benstrekk og kaffe

Kl 11.00 - 11.45

Conflict archaeology and the archaeology of Occupation of WWII *Dr. Gilly Carr, University of Cambridge*

Kl 11.45 - 12.45

Lunsj

Kl 12.45 - 14.30

Smertefull kulturarv: Leirsystemet i Norge, slagsteder som minnelandskap og antikvarens ekspertrolle

Leirsystemet i Norge – Holocaust og de utenlandske krigsfangene. *Jon Reitan, faglig leder Falstadsenteret*

Norske slagsteder som minnelandskap i inn- og utland. *Leiv Sem, førsteamanuensis Høgskolen i Nord-Trøndelag*

Vanskelig kulturarv og den antikvariske ekspertrollen. *Mats Burström, professor Stockholms universitet*

Kl 14.30 - 14.45

Benstrekk og kaffe

Kl 14.45 - 16.30

Formidling og gjenbruk: Fluktruter, digitalisering og fredete forsvarsanlegg

Fluktruter til Sverige – historiske vanderruter *Dag Olav Brækkan, DNT*

Krigens sorte hull – krigsminner på digitale plattformer *Sarah McSeveny-Åril, Norsk kulturråd*

Forvaltning av fredete forsvarsanlegg *Christian Borhaven, Forsvarsbygg*

Kl 19.00

Middag i Gamle Logen

Program fredag 21.november

Parallele sesjoner

(påmelding i forkant av Høstmøtet)

MERK: Dette er parallelle sesjoner – pass på at du ikke melder deg på sesjoner som går samtidig.

Sted: Riksantikvarens lokaler, Dronningensgate 13.

Kl 08.00 - 08.30

Kaffe

Kl 08.30 - 10.00

Parallele sesjoner

Kl 10.00 - 10.30

Kaffe og frukt

Kl 10.30 - 12.00

Parallele sesjoner

Kl 12.00 - 13.00

Lunsj på Filmens Hus

Ekskursjoner

(påmelding i forkant av Høstmøtet)

Kl 13.00 - 15.45

HL-senteret – Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter

Quislings bolig under krigen. Omvisning på senteret og besøk i Quislings bunker.

Til HL-senteret går Buss 30 fra sentrum til Bygdøy (reiseinformasjon vil bli opplyst senere).

Byvandring med krigsminner ved Byantikvar i Oslo

Janne Wilberg. Akershus festning med Donau-monumentet på Akershuskaia, Deutsches teater i Stortingsgaten 16 (Christiania teater) og Oslo handelsgym med Terbovens bunker.

Avmarsj fra Filmens Hus kl 13.00

Regjeringskvartalet med Høyblokka

Oppmøte i konferansesalen hos Riksantikvaren kl 13.00

Alle ekskursjonene går parallelt mellom kl. 13.00 og 15.45.

Parallelle sesjoner

(Påmelding i forkant av Høstmøtet)

Sted: Riksantikvarens lokaler, Dronningensgate 13.

1 Arkeologi (kl 08.30 - 10.00)

- Finnerlønn og metalsøking

2 Arkeologi (kl 10.30 - 12.00)

- Utløst skjemming

Om «utiløst skjemming», fylkeskommunal håndtering og klagesaksbehandling ved «utiløst skjemming». Avsluttes med diskusjon. Riksantikvaren tar gjerne imot innspill fra fylkeskommunene om utfordringer ved håndteringen av «utiløst skjemming» og behov for ytterligere arbeid med problemstillingen.

- Registrering av middelalderkirkegårder i bruk - status ved prosjektets avslutning i 2014.

3 Kulturminner i et endret klima - Hva vet vi og hva bør vi gjøre? Klimaendringene skjer nå! (kl 08.20 - 12.00)

Korte innlegg om havnivåstigning, miljøovervåking, forvaltningsplaner som redskap, europeisk standard for energieffektivisering mm. Diskusjon – Hvordan skal vi i kulturminneforvaltningen gå fram videre?

4 Landsverneplaner - Det største fredningsprosjektet som har vært gjort i Norge (kl 10.30 - 12.00)

- Vernekriterier ved fredning av statlig eiendom
- Verneklasse 2 og fylkeskommunens rolle
- Forvaltningspraksis i statlig eiendom

5 Natur og landskap (08.30 - 12.00)

- Kulturminneforvaltningens samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) om informasjon, oppsyn og skjøtsel av kulturminner. (kl 08.30 - 10.00)
Noen fylkeskommuner er flinke til å bruke muligheten for tjenester fra SNO. Vi vil inspirere flere fylkeskommuner og Sametinget til å gjøre det. Innlegg fra SNO, en fylkeskommune og RA – avslutning med diskusjon.
- Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) (kl 10.30 - 12.00)
Erfaringene fra forprosjektet i Hordaland og Østfold og planene for videreføring. Formålet er å stimulere den faglige diskusjonen om landskap i kulturminneforvaltningen og motivere for arbeid med landskap generelt og KULA-prosjektet spesielt.

6 Kommuner og arealplanlegging (kl 08.30 - 10.00)

- Konseptvalgutredninger

Alle større statlige utbyggingstiltak skal gjennom en konseptvalgutredning. Foredrag om konseptvalgutredninger, og diskusjon om kulturminneforvaltningens medvirkning i disse prosessene, og hvilke verktøy vi trenger for å kunne gi gode innspill på et så overordnet nivå.

7 Byantikvarene møtes, nye og gamle (kl 08.30 - 10.00)

Et møte for nye og gamle byantikvarer for å bli kjent, utveksle erfaringer og snakke om utfordringer.

8 Kultur- og naturreise (kl 10.30 - 12.00)

Kultur- og naturreise er et prosjekt som arbeider for at offentlige databaser skal kunne brukes aktivt i forskjellige digitale formidlingsprosjekter. Da må innholdet i databasene være interessant også for allmennheten. Det blir orientering om prosjektet og diskusjon om hvordan vi kan forbedre innholdet i våre databaser.

9 Frie foredrag (kl 10.30 - 12.00)

- Etterreformatorisk arkeologi og grøntanlegg
- Mulighetsstudien i Odda – en presentasjon
- Sporene etter skogfinnens materielle kultur i dagens landskap

10 Tilskudd og tilstand i Askeladden (kl 10.30 - 12.00)

- Tilstandsregistrering av freda bygg og om hvordan man legger dem inn i tilstandsmodulen i Askeladden
- Erklæring av bygg fra middelalderen
- Håndtering av søknader om istandsettinger av fredete hus, betingelser for at tilstandsregistrering skal ligge i forkant/i forbindelse med søknaden og hvordan tilskuddsmodulen kan være et nyttig verktøy for forvaltningen, ikke bare i rapporterings-øyemed, men også i det daglige arbeidet.

11 Krigsminner (kl 08.30 - 10.00)

- Festung Lista – Vest-Agder fylkeskommune. Et verdiskapingsprosjekt med midler fra Riksantikvaren der Nordberg fort og Festung Lista blir tilrettelagt som besøksmål. Omfatter intervjuer med tidsvitner, trådløs guide og skilting.
- Byutvikling og krigsminner – Byantikvaren i Trondheim. Nyhamna som viktig område for byutvikling med konsentrasjon av krigsminner. Utfordringer i arbeidet med ny kommunedelplan.

12 Kulturminnekriminalitet (kl 08.30 - 10.00)

- Regionalforvaltningens erfaring med politiets etterforskning av kulturminnekriminalitet
- Samarbeid mellom politiet og fylkeskommunen
- Økokrim – om kulturminnekriminalitet, politiets arbeid og kulturminneforvaltningens rolle